

Meikevers in Nunspeet

door

D. MAC GILLAVRY.

In 1943 was 14 Mei een record warme dag. Bij het spitten bleken de meikevers al dicht aan de oppervlakte te zitten; 15 Mei afkoeling; 16 Mei waren er eenige imagines uitgevlogen, echter zeer weinig. Daarbij bleef het in Nunspeet. 1 Juli van datzelfde jaar een enkel exemplaar in Hilversum, verder zag ik in 1943 geen meikever meer.

In 1944 viel de record-warmte op 13 Mei. 's Avonds nevel en 14 Mei den geheelen dag koude regen uit het Noorden. 14 Mei een enkele ♀ meikever, alles de gewone *Melolontha melolontha* L. (*vulgaris* F.). Het eerstvolgend exemplaar bij voortdurend ongunstig weer, was een op 7 Juni overreden ♂ exemplaar met rood borststuk.

Daarna nog een gewoon ♂ 15 Juni en eind Juni '44 meerdere ♀♀.

Volgens de dorpsjeugd waren in 1942 wel iets meer meikevers door hen gezien. Toch kan in geen dezer jaren van een echt meikeverjaar gesproken worden.

Nunspeet, Juli 1944.

1944 werd een wespenjaar

door

D. MAC GILLAVRY.

Mijn onderstelling, dat 1944 een wespenjaar zou worden (zie E. B. 259, dl. XI, 21 Juni 1944, p. 207), leek aanvankelijk niet bewaarheid te worden, tot met 1 Aug. de zomerwarmte aanbrak. De geheele maand Augustus waren de wespen niet van de lucht. Ook de toch reeds zoo talrijke vliegen werden dit jaar tot een plaag.

Benieuwd of onze Hymenopterologen en Dipterologen ons nog iets over de verschillende soorten zullen mededeelen. De nieuwe determineerlijst door Kruseman kan mooi helpen om tot betrouwbare determinatie der wespen te geraken (E. B. 260 dl. XI, 21 Juli 1944, p. 204—212). 11 October zag ik alweder de eerste koninginnen binnenshuis komen ter overwintering, de laatste 5 Nov.

Nunspeet, Nov. 1944.

Cicindela

door

D. MAC GILLAVRY.

In 1943 was *Cicindela hybrida* L. in Nunspeet wel op de zandplekken in de heide aanwezig, maar volstrekt niet talrijk. *C. campestris* L. zag ik pas veel later en slechts enkele exemplaren. Wel een tegenstelling met vroeger, waar ik beide soorten veelvuldig tot zelfs op de paden van mijn toenmaligen tuin vond. Collega Wilcke vond in 1943 in Bennekom beide soorten even overvloedig als altijd, wel *campestris* overwegend.

Dit jaar 1944 viel hem op, dat in Bennekom juist *C. hybrida* veel talrijker was dan *campestris*. Hier op de Noord Veluwe was het dit voorjaar met het ongunstige weer haast niet mogelijk een *Cicindela* te vinden. Pas half Juli werden ze iets talrijker.

Nunspeet, Sept. 1944.

Een inheemsch exemplaar van *Argynnis niobe* (L.) ab. *pelopia* (Bkh.)

door

C. O. VAN REGTEREN ALTENA.

Het Rijksmuseum van Natuurlijke Historie te Leiden kreeg van den heer P. J. den Boer te 's-Gravenhage een fraai melanistisch ♂ van *Argynnis niobe* (L.) ten geschenke, dat door hem op 27 Juni 1943 bij de sprank van de waterleiding in den Kijfhoek bij Duinrel (gem. Wassenaar) was gevangen. Dit exemplaar wijkt sterk af van den typischen vorm, zoodat het op het eerste gezicht nauwelijks als tot *A. niobe*

behoorend te herkennen is. In de vlucht deed het, naar de heer Den Boer mij mededeelde, door de donkere bovenzijde eerder aan een *Satyride* dan aan een *Argynnis* denken.

De kleur van de bovenzijde is n.l. geheel zwart, zonder dat meer te onderkennen valt, dat deze kleur door het ineenvloeien van de oorspronkelijke zwarte vlekken is ontstaan. Van de typische bruinroode grondkleur zijn in de cel twee vlekken over, waarvan de proximale het grootst is¹⁾ en overeenkomt met de ruimte tusschen de twee meest proximale zwarte vlekken in de cel van den voorvleugel van typische exemplaren. De tweede roodbruine vlek bevindt zich aan de distale zijde van de cel en is miniem klein. Langs het voorste $\frac{2}{3}$ deel van den achterrand vindt men een reeks geel- tot roodbruine vlekken, waarvan er enkele onduidelijk gedeeld zijn.

De kleur der achtervleugels komt met die der voorvleugels overeen. Langs den rand zijn nog de halvemaanvormige vlekken van de oorspronkelijke bruinroode kleur aanwezig, terwijl meer proximaal slechts enkele onduidelijke kleine vlekjes van deze kleur te zien zijn.

De onderzijde der voorvleugels is bruinzwart met twee lichte vlekken in de cel, overeenkomend met die van de bovenzijde, en langs den achterrand rood- tot geelbruin, waarin schemerige resten van de oorspronkelijke teekening te zien zijn. Aan de onderzijde van de achtervleugels ontbreekt de parelmoerglans bijna geheel; iets is er van bewaard gebleven in de proximale vlekken. De middelste vlekkenrij is in plaats van parelmoer zilverkleurig.

Melanistische exemplaren van *A. niobe* zijn s.n. *pelopia* Borkhausen, eerst als wellicht aparte soort, later als variëteit of aberratie, door verschillende auteurs vermeld en afgebeeld door: Borkhausen (1788, Naturgesch. Eur. Schm., vol. 1, middelste fig. van de plaat), Herbst (1800 Naturgesch. Ins., Schm., vol. 10, pl. 269 fig. 3, 4), Herrich-Schäfer (1843, Schm. Eur., vol. 1, pl. 32 fig. 142—143), Hoffmann (1887, Gross-Schm. Eur., pl. 72 fig. 6), Turati (1907, Nat. Sicil., vol. 20, pl. 1 fig. 14—15) en Spuler (1910, Schm. Eur., vol. 3, pl. 8 fig. 1).

De typische *pelopia* is niet zoo sterk melanistisch als het onderhavige exemplaar. Op de bovenzijde van de voorvleugels is b.v. nog duidelijk te zien, hoe de zwarte kleur door het samenvloeien der zwarte figuren is ontstaan. Wat Turati echter onder dezen naam afbeeldt is, voor zoover uit zijn niet zeer duidelijke figuur is op te maken, een nog extremer melanisme dan ons exemplaar. Op de bovenzijde is hier n.l. nog der achtervleugels maakt een veel donkerderen indruk.

Men kan zich afvragen of het juist is zooveel donkerdere exemplaren met denzelfden naam aan te duiden; immers het verschil tusschen den door Turati afgebeelden vorm en *pelopia* is bijna even groot als dat tusschen *pelopia* en de typische *niobe*. Het is echter mogelijk uit de tot dusverre afgebeelde exemplaren en het hier behandelde een reeks samen te stellen, waarvan ieder exemplaar iets melanistischer is dan het voorafgaande. Deze reeks zou dan luiden (de figuren door hun auteur aangeduid, citaten zie boven): 1) Herrich-Schäfer, 2) Borkhausen = Herbst (*pelopia*), 3) Hoffmann = Spuler, 4) ons exemplaar, 5) Turati. In de toekomst zijn interpolaties in deze reeks te verwachten, zoodat de grens tusschen de donkerste vormen en *pelopia* steeds meer zal vervagen. Daarom geef ik er de voorkeur aan deze vormen, in navolging van Turati, alle *pelopia* te noemen.

Andere donkere vormen van *A. niobe* vallen echter weer buiten deze reeks. Zoo b.v. het door Herbst (l.c., pl. 268 fig. 9—10) afgebeelde exemplaar, waarvan de voorvleugels aan de bovenzijde zwart zijn met daarin alleen twee roodbruine vlekken in de cel uitgespaard, terwijl de achtervleugels in veel mindere mate van de typische *niobe* afwijken, de ab. *berolinensis* Reuss (1916, Int. Ent. Z., vol. 10, p. 24) opgesteld voor donkere vormen met een paarsen weerschijn, en de ab. *sahlbergi* Bryk (1912, Medd. Soc. Fauna Flora Fenn., vol. 38, p. 44, fig. 1), waarbij op de proximale helft van de onderzijde der achtervleugels het parelmoer zich uitgebreid heeft, terwijl het distale deel juist sterk zwart bestoven is.

Mededeelingen over *Syrphidae* (Dipt.)

door

P. H. VAN DOESBURG Sr.

I. *Myiolepta luteola* Gmel. Faun. nov. gen. et spec.

Terwijl ik 29 Juni van dit jaar in de bosschen van Groeneveld, bij Baarn, op de

¹⁾ Dezelfde plaats ziet men ook bij de donkerste aberraties van de verwante *Argynnis aglaja* (L.) in het zwart uitgespaard.